

тъ. За приказъ бѣше първиятъ придворенъ балъ на януарий 1880 г., гоститѣ „ометоха“ буфета съ баснословна бързина. Тѣзи работи бѣха естествени, ала чужденцитѣ виждаха въ тѣхъ незрѣлостта и неспособността на новоосвободения народъ. Единъ дипломатъ намираше прилика съ еманципацията на негритѣ следъ гражданската война въ Съединенитѣ държави на северна Америка. Други прокарваха паралели между политическия животъ на малкитѣ балкански държави и американскитѣ републики на креолитѣ въ Гватемала или Венецуела; и еднитѣ и другитѣ иматъ, каже, наклонность къмъ промѣна въ управлението, къмъ избори на нови началници и промѣна на министерства. Тепърва полека лека всичко влизаше въ своя правъ жактъ.

Князь Александъръ Бетенбергъ бѣше приветливъ, добродушенъ, ала неопитенъ юноша, съ чисто военно възпитание. Неговото незнание на правото и финанситѣ се експлоатираше отъ българскитѣ му съветници. Подъ влиянието на съотечественицитѣ си нѣмци отъ малкитѣ княжества и на нѣкои мѣстни водители, той отъ самото начало бълнуваше за измѣнение на конституцията, приета презъ руската окупация отъ Учредителното народно събрание въ Търново. Залудо му обясняваха чуждитѣ дипломати и чужденци на българска служба, между които и д-ръ Иречекъ, че за бъркотията не е крива нито конституцията, нито законитѣ, ами цѣлиятъ общественъ политически строй, който за една нощъ не може до се преобрази. Туй се потвърди и презъ последващитѣ конституционни опити, които не принесоха очакваното подобрене. На Бетенбергъ не му бѣше по волята да бжде князь въ чужда земя, чийто езикъ тепърва полека лека учеше, и не криеше туй. Затова чужденцитѣ на българска служба имаха къмъ него недовѣрие; очакваха, че нѣкогашъ при минутно настроение ще се отрече отъ престола и ще си замине. Дипломатитѣ говорѣха, че е много безразсъденъ и непослователенъ и че неочаквано може да изгуби престола си.

Секретаръ на княжеската канцелария бѣше д-ръ Стоиловъ, младъ, образованъ и честенъ човѣкъ, добъръ ораторъ и юристъ, ала въ минути на заплитания губѣше умъ и енергия. Князь Александъръ много уважаваше Иречека. Въ първитѣ години често замѣстяше д-ръ Стоилова, придружаваше княза въ пътуванията му и служеше за преводачъ въ двореца, особно между княза и неговитѣ министри председатели, главно митрополитъ Климентъ и Каравеловъ. Последниятъ, който имаше остъръ езикъ, злорадно казваше: „Нѣма полошо нѣщо, отколкото да бждешъ князь въ страна, чийто езикъ не разбирашъ!“ Въ втората половина на Иречековото стоене въ България неговитѣ сношения съ двореца и придворнитѣ много орѣдѣха.

Съ българскитѣ политици Иречекъ изобщо добре се погаждаше; между тѣхъ намѣри и нѣколцина стари познати.